

מראי מקומות- מנחות ק"ו

לענין אם יכול לערב חובה עם נדבה או לא. וכ' דאולי יש סברא לומר דבאמת נדבה גרע, משום דאז בעי ב' קמצים, משא"כ אם רק נתערב בחולין, ע"ש מש"כ בזה.

(ד) **במותר להכניס חולין בעזרה קמיפלגי- ע'** **בחזון איש** (כ"ט, י"ד), שכ' להעיר דלכאור' אם נתערב שמן או סולת של חולין עם המנחה, לכאור' יש כאן פסול של ריבוי שמנה או ריבוי סלתה. וכ' דכל הפסול בזה הוא רק אם יש או ריבוי שמנה או ריבוי סלתה, אבל אם ריבה סלתה ושמנה כשר (דכיון שיש לוג א' לכל עשרון, אי"ז נחשב ריבוי שמן או ריבוי סולת).

(ה) **במותר להכניס חולין בעזרה קמיפלגי- ע'** **בעולת שלמה** דהעיר דלכאור' יש לחוש שמא החולין מתרבה על הקודש ומבטלו, ובשלמא אם הוי חובה ונדבה מעורבין זה בזה, י"ל דעולין אין מבטלין זה את זה, אבל אם יש חולין ומנחה, בזה ודאי יש לחוש לביטול. וע"ש שכ' ליישב ע"פ מש"כ המרדכי בסוף חולין, דהיכא דהדבר נתערב מעיקרו, לא אמרי' בזה דין ביטול ברוב. וא"כ, כיון דמתחלה קדושתו לא היתה ניכר החולין מהקודש, א"כ לא אמרי' בזה ביטול ברוב.

(ו) **רבנן סברי מותר להכניס חולין בעזרה- הק'** **רש"י**, הא היכי קרב קומץ, הא קצת מן הקומץ חולין הוא, תי' דתלי בדעת הכהן, ודעתו אקודש ולא על חולין. והק' **הנתיבות הקודש**, מה שייך לומר כאן דתלוי בדעת הכהן, הרי כאן המציאות איכא תערובת חולין, ואי"ז תלוי בדעת הכהן, ואי"ז דומה להא דלעיל שהיו כולן קודש, ע"ש מש"כ בזה.

(ז) **ורבי סבר אסור לערב חובה בנדבה- ע'** **בשפת אמת** דכ' דמנין לנו איסור זה, דהא משמע דאם היו שניהם חובות או שניהם נדבות, או יהי' מותר לערבם, וא"כ מה גרע במה שא' מהם נדבה וא' מהם חובה. וע' **בחזון איש** (כ"ט, י"ז, במאמר המוסגר) דכ'

(א) **כי קא מסתפקא לי' באה בגלל יחיד... כי קא מסתפקא לי', באה בגלל עצמה, וכו'- הק'** **הלקוטי הלכות** (זבח תודה ד"ה כי קא), למה הי' צריך הגמ' להאריך בכך, לכאור' בא' מהן סגי לומר דודאי לא היתה כוונתו על מנחת נסכים. ותי' דמה דאמרי' כי קא מסתפקא לי', אין הביאור דאנו יודעין דלא הי' ספיקתו אלא וכו', אלא הביאור הוא שהוא אמר לנו שלא היתה כוונתו בגלל ציבור, וכו', וכמבואר בלשון **רש"י** (עכ"פ לגירסתנו), דבזה ודאי ידע שלא נדרה. וא"כ, נקט הגמ' הרבה אופנים, דאם בא' מהם אמר דודאי יודע דחשב ע"ז ולא ע"ז, א"כ ממילא אמרי' דודאי לא הי' דעתו על מנחת נסכים. אבל לפי זה, נמצא דאם אינו זוכר כלל אם הי' דעתו על אלו או לא, א"כ צריך להביא אף מנחת נסכים, דאי"ז אגן סהדי דאינשי לא חשבי

באופן זה נאולם לפי גירסת ההגהות הבי"ח, דודאי נודע שלא נדרה, א"כ יתכן לומר דבאמת אגן סהדי דאינשי לא חשבי בקרבנות כאלו, וממילא אפי' אם אינו זוכר כלום, מ"מ אינו חייב במנחת נסכים. אבל לפי זה הדרה קו' הלקוטי' לדוכתי', לאיזה צורך הביא הגמ' כל הני, רצ"ע.]

(ב) **יביא ה' מנחות של ששים ששים עשרונים, שהן ג' מאות- ע' בשפת אמת** שכ' להסתפק בזה, האם עושה עשרה חלות גדולות מכל הששים עשרונים, או דלמא עושה עשר חלות לכל עשרון. וכ' דלפי צד הראשון לכאור' יוצא שיהי' הפתיתין ג"כ גדולים ביותר, וכל פתייה יהי' יותר מעשרון, וצ"ע בכל זה. וע' **בעולת שלמה** דכנראה נקט כצד הראשון, ולכן הק' דלכאור' יתכן שבאיזה מן החלות אין שום מנחה, והכל חולין. וכ' דלכאור' צריכין לומר דהגמ' ס"ל יש בילה, וא"כ אמרי' דבכל חלה יש קצת מן המנחה, א"נ ס"ל דתלוי בדעת הכהן.

(ג) **במותר להכניס חולין בעזרה קמיפלגי- פרש"י**, ודכ"ע אסור לערב חובה בנדבה. ותמה **השפת אמת** ע"ז, דיוצא מזה דנח' באם מותר לערב חולין עם מנחה, ולכאור' איפכא מסתברא, דאם כ"ע מודו דאסור לערב חובה עם נדבה, א"כ לכאור' איך יהי' חולין עדיף מזה. וגם דאח"כ אמרי' להיפוך, דכ"ע מודו דאסור להכניס חולין בעזרה, והמח' הוא

והביא גדול לא יצא, אכתי סגי בכלי א', דמותר לערב חובה בנדבה, וע"ע שם.

(א) **האומר עלי לבונה לא יפחות מקומץ- כ'** המקדש דוד (י"א, ד') דמשמע דיכול להוסיף על קומץ, וכ' שיש לחקור בזה, האם יכול להוסיף רק באופן קומץ, דהיינו ב' קומץ, ג' קומץ, וכו', וכמו במנחה, דאינו יכול לנדוב עשרון וחצי, או דלמא יכול להוסיף גם חלק מן הקומץ. עוד כ' לחקור, אם מתנדב ב' קמצים, האם ע"כ אמרי' שהם ב' קרבנות מיוחדים, או שייך גם בלבונה קרבן א' של ב' קמצים, וכמו במנחה של ב' עשרונים, ונפק"מ אם צריך להביאם בכלי א' או לא. וע"ע בחי' הגרי"ז דהעיר על לשון המשנה לא יפחות מקומץ, דהול"ל דשיעורו של לבונה קומץ הוא, ודייק דמשמע דבאמת יש איזה שיעורים וזהו השיעור הקטן, אבל זה אינו, אלא דהקטרת לבונה הוי בקומץ, אלא דיכול להקטיר גם ב' קמצין והוויין שני הקטורות (ובזה פשט ב' חקירות של המקד"ד), ויישב ע"פ מש"כ הרמב"ם בפיה"מ בשקלים, דלבונה היינו דמי לבונה, דלא יפחות שוה קומץ.

(ב) **נחשת לא יפחות ממעה כסף- הק' תוס' בשבת (צ.)**, הא בזהב וכסף אמרי' שלא יפחות מדינר זהב ודינר כסף, ומ"ש בנחשת דלא אמרי' דלא יפחות מפרוטה. ות"י השפת אמת, דפרוטה לא הוי דבר חשוב הוא, ולכן אין דרך לנדבו, וכ"כ הריטב"א בשבת שם.

(ג) **מנלן- פרש"י**, דסתם הקטרה הוי קומץ. ונתקשה ע"ז בחי' הגרי"ז, דהא לכאור' כוונת שאלת הגמ' הי' דמנלן דבעי לבונה קומץ, אבל לא לענין סתם הקטרה דהוי שיעור קומץ, וצ"ע.

(ד) **פירשתי ואיני יודע מה פירשותי, יביא מכל דבר שקרב למזבח- ע' פרש"י**, וכ' העולת שלמה דהגירסא נכונה הוא דאמרי' יבא מכל דבר הקרב למזבח, היינו מידי דלית ביי' היתר שירם, כמו עולת העוף וכו', כיון דנחית לפרושי, ולא הי' סגי לו לומר הרי עלי למזבח (כן פי' היד בנימין). והא דנקט רש"י עולת

"אפשר דאיסורו מדרבנן, ואפשר דזה זלזול בקדשים". גם כ' השפ"א דלהלכה יש לעי' אם קיי"ל כן, שהרי למסקנא לפי ר' אשי נח' בקטן והביא גדול אם כשר או לא, וזה משמע דלכ"ע אסור לערב חובה בנדבה, דלרבי ודאי הכי הוא, דאל"כ אכתי סגי בששים בכלי א', וא"כ מהכ"ת דרבנן חולקים עליו, וא"כ הו"ל להרמב"ם להביא דין זה, וצ"ע.

(ח) **דתלי לה בדעת כהן- הק' העולת שלמה**, הא אין ברירה מדאורייתא, ודוחק לומר דסוגיין אתי כמ"ד יש ברירה, וא"כ הו"ל למימר דפליגי רבי ורבנן בפלוגתא דברירה. ולכן פי' דאין כוונת הגמ' לומר דהנודר תולה דעתו בדעת הכהן, ומה שאומר הכהן יהי' למפרע דעת הנודר, אלא דנותנה בדעת הכהן לעשות איזה מהן שירצה חובה ונדבה, וא"כ נמצא דמכאן ולהבא הוא, ולא למפרע, וא"כ אין צריך לדיני ברירה בכלל. ועוד כ' דכ' הראשונים דמה דאמרי' דבדאורייתא אין ברירה, היינו מספק, וא"כ י"ל דכאן הוי ספק ספיקא, אפשר דהכל נדר הוא, וא"כ אי"צ אלא קמיצה א', ואת"ל דב' מנחות הם, וצריכין ב' קמיצות, דלמא יש ברירה. וע"ע בחזון איש (כ"ט, סוף אות י"ד), דכ' דהגמ' עכשיו ס"ל דיש ברירה, דאל"כ, ועד השתא של חולין הוה (וכמש"כ העול"ש בת"י הא'), א"כ נמצא דלא מקיים מצות בלילה ויציקה, דעד השתא של חולין הוה. אלא דכ' דיש להק' דשי' רבי בגיטין (מז): הוא דאין ברירה, וצ"ע.

(ט) **דמסיק להו לשום עצים- הק' הראמ"ה**, היכי שרי משום הפסד ממונו לאבד קדשים בידים, דהא להביא לבית הפסול נמי לא שרינן אף לר"ש לעיל (קה): כדי שלא להפסידו ממון, ואין מאבדים הקדשים בידים, בשביל זה, וצ"ע.

(י) **והא איפלגו בה חדא זימנא, וכו'- הק' השפת אמת**, הא לכאור' יש להק' קו' זו אף לאוקימתא קמייתא, ל"ל לחכמים לומר דיביא של ס' משום דמותר לערב חובה בנדבה, או חולין עם מנחה, תיפוק לי' דס"ל לרבנן דקטן והביא כשר. ות"י דלדבריו דרבי קאמרי, דהיינו דאפי' לדברין דס"ל דקטן

קיץ תשפ"ו

עוף, לאו דוקא, וה"ה עולת בהמה, דמה
דעורות לכהנים לא מקרי יש לה היתר שירים.

To receive via email, or for הערות, please email mareimekomos@gmail.com